



SÈRIE 5

**La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).**

**1. Exercici de traducció**

**[3 punts]**

Traduïu el text següent, on l'autor explica que els originaris del seu país mereixen ser elogiats per haver dominat els perses.

(Plató, *Menexen* 239d)

Πέρσας ἡγουμένους τῆς Ἀσίας καὶ δουλουμένους τὴν Εὐρώπην ἔσχον οἱ τῆσδε τῆς χώρας ἔκγονοι, καὶ χρὴ ἐπαινέσαι αὐτῶν τὴν ἀρετὴν.

ἔσχον (de ἔχω) = dominar

Ἀσία -ας, ἡ = Àsia

Εὐρώπη -ης, ἡ = Europa

ἐπαινέσαι infinitiu aorist veu activa de ἐπαινέω

Els fills d'aquesta terra van dominar els perses, que governaven Àsia i sometien Europa, i és necessari elogiar el seu valor.



**2. Exercici de sintaxi**

**[2 punts]**

A) Dieu quin és el subjecte i el complement directe del verb ἔσχον

- οἱ τῆσδε τῆς χώρας ἔκγονοι.
- Πέρσας (ἡγουμένους τῆς Ἀσίας καὶ δουλουμένους τὴν Εὐρώπην)

B) Escriviu els participis que hi ha en el text i els seus complements; indiqueu de quin tipus són els complements.

- ἡγουμένους τῆς Ἀσίας. Complement de règim.
- δουλουμένους τὴν Εὐρώπην. Complement directe.

C) Al text hi ha un infinitiu:

- Escriviu-lo.  
ἐπαινέσαι
- Dieu quina funció fa.  
  
Subjecte de l'impersonal χρῆ.
- Indiqueu el/els complement/s que porta i de quin tipus és/són.

- τὴν ἀρετὴν: complement directe de l'oració d'infinitiu
- αὐτῶν CN del CD



**Opció A**

**3. Exercici de morfologia**

**[1 punt]**

Aparelleu les paraules següents amb l'anàlisi morfològica que els correspon:

παίσει, παῖδα, πάσης, πᾶσι, παισί

|   |        |
|---|--------|
| 3a. persona del singular, futur d'indicatiu, veu activa, verb παίζω | παίσει |
| datiu plural de παῖς, παιδός  | παισί  |
| acusatiu singular de παῖς, παιδός                                   | παῖδα  |
| genitiu singular femení de πᾶς, πᾶσα, πᾶν                           | πάσης  |
| datiu plural masculí i neutre de πᾶς, πᾶσα, πᾶν                     | πᾶσι   |

**4. Exercici d'etimologia i lèxic**

**[2 punts]**

Dieu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

|               |                   |                   |
|---------------|-------------------|-------------------|
| Ex. filosofia | ὁ φίλος           | ὁ σοφός           |
| fotografia    | τὸ φῶς            | ἡ γραφή, γράφω    |
| demoscòpia    | ὁ δῆμος           | ὁ σκοπός, σκοπέω  |
| ecologia      | ὁ οἶκος           | ὁ λόγος           |
| megafonia     | μέγας-μεγάλη-μέγα | ἡ φωνή            |
| políglota     | πολύς-πολλή-πολύ  | ἡ γλῶσσα / γλῶττα |



5. Exercici de cultura [2 punts]

| Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats de cadascuna).  |          |      |
|---|----------|------|
|   | vertader | fals |
| a) La <i>Ilíada</i> comença evocant la ira d'Aquil·les, és a dir la raó per la qual els aqueus estaven en dificultat davant Troia perquè Aquil·les, enfadat, no volia lluitar.  | X        |      |
| b) "...abans els emporitans habitaven una petita illa, que ara anomenen 'palaia polis', situada prop de la costa; ara viuen a terra ferma." Aquestes paraules d'Estrabó sobre la 'palaia polis' es refereixen a l'actual Sant Martí d'Empúries que, en aquells temps, era una illa molt propera a la costa. | X        |      |
| c) Paris, també anomenat Alexandre, fill del rei de Troia Príam i de la seva esposa Hècuba, va endur-se Helena, esposa del rei d'Esparta i la va portar a Troia.  | X        |      |
| d) "El fill t'ha estat retornat, ancià, tal com demanaves, i reposa en un jaç. Tan bon punt es mostri de nou l'aurora, tu mateix el veuràs, quan te l'enduguis". Aquestes paraules són adreçades per Aquil·les a Príam, en el campament dels aqueus.  | X        |      |
| e) El Partenó d'Atenes, situat al capdamunt de l'Acròpolis, dominant tota la ciutat, era un temple dedicat a tots els déus olímpics.  |          | X    |



**Opció B**

**3. Exercici de morfologia**

**[1 punt]**

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "sí" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats de cadascuna).

|          |   |   |
|----------|---|---|
| βοαῖς    | datiu plural del mot femení de la 1a. declinació βοή,-ῆς                            | <input type="radio"/> <b>X sí</b><br><input type="radio"/> no |
| πράγμασι | 3a. persona del plural de l'aorist d'indicatiu del verb πράττω                      | <input type="radio"/> sí<br><input type="radio"/> <b>X no</b> |
| γένους   | acusatiu plural del mot neutre de la 3a. declinació γένος, -ους                     | <input type="radio"/> sí<br><input type="radio"/> <b>X no</b> |
| ναύτην   | acusatiu singular del mot femení de la 2a. declinació ναύτης, -ου                   | <input type="radio"/> sí<br><input type="radio"/> <b>X no</b> |
| ἔργα     | acusatiu, vocatiu i nominatiu plural del mot neutre de la 2a. declinació ἔργον, -ου | <input type="radio"/> <b>X sí</b><br><input type="radio"/> no |

**4. Exercici d'etimologia i lèxic**

**[2 punts]**

| Escriuiu el mot grec del qual deriva la part comuna dels mots en català següents: |                        |
|---|------------------------|
| Exemple: demografia, democràcia   | ὁ δῆμος                |
| anglòfon, fonètica  | ἡ φωνή                 |
| termòstat, tèrmic   | θερμός-η-ο ; τὸ θέρμον |
| taumaturg, ergonòmica   | τὸ ἔργον               |
| agrònom, astronomia   | ὁ νόμος                |
| mnemotècnic, amnèsia  | ἡ μνήμη                |



### 5. Exercici de cultura

[2 punts]

Marqueu la resposta correcta (cada encert 0,2; cada error descompta 0,1)

1. Quina de les següents afirmacions NO és certa. La mare de d'Odisseu
  - a) **es deia Penèlope, com la seva esposa.**
  - b) encara era viva quan Odisseu va marxar a Troia.
  - c) ja era morta quan Odisseu va tornar de Troia.
  - d) tenia per marit Laertes, pare d'Odisseu.
2. Tirèsiàs té un paper important en un dels episodis més famosos de l'*Odissea*. Quin?
  - a) Adverteix Odisseu del perill d'escoltar el cant de les Sirenes.
  - b) **Rep Odisseu a l'Hades i és interrogat sobre com tornar a Ítaca.**
  - c) És el primer en reconèixer Odisseu quan desembarca a Ítaca.
  - d) Explica a Telèmac que Odisseu encara és viu i es troba al palau de la nimfa Calipso.
3. La guerra del Peloponès
  - a) **va ser narrada per l'historiador Tucídides, que era atenès d'origen.**
  - b) va enfrontar Pèricles amb el rei persa Darius.
  - c) va enfrontar l'atenès Temístocles amb l'espartà Leònidas.
  - d) va ser portada a l'escena pel poeta dramàtic Eurípides.
4. Quin dels següents personatges femenins NO apareix a la *Iliada*?
  - a) Hècuba
  - b) **Nausica**
  - c) Cassandra
  - d) Andròmaca
5. A què ens referim quan parlem de l'Esculapi d'Empúries?
  - a) a un temple dedicat a aquest déu, trobat al jaciment arqueològic d'Empúries.
  - b) a un conjunt d'elements religiosos relacionats amb les troballes arqueològiques d'Empúries.
  - c) a una divinitat grega, el culte de la qual tenim ben documentat a Empúries, al qual els habitants de la regió acudien per guarir les seves malalties.
  - d) **a una estàtua masculina de marbre pentèlic, de més dos metres d'alçada, datada cap al s. II aC, que està exposada al Museu d'Empúries.**
6. Només UNA de les següents afirmacions és certa, si ens atenim a allò que conta la *Iliada*. Marqueu-la.
  - a) Hèctor mata Aquil·les.
  - b) **Hèctor mata Patrocle.**
  - c) Aquil·les era rei d'Argos.
  - d) Patrocle era fill de Tetis.
7. Només UNA de les següents afirmacions NO és certa. Marqueu-la.
  - a) Jocasta és la mare d'Èdip.
  - b) Jocasta és la mare dels fills d'Èdip.
  - c) Jocasta és l'esposa d'Èdip.
  - d) **Jocasta és assassinada pel seu fill.**
8. A les representacions de tragèdia
  - a) **tots els personatges, inclosos els femenins, eren representats per homes.**
  - b) molts cors representen grups de dones i estan formats per dones.
  - c) el cor cantava i ballava, però no dialogava mai amb els personatges sinó amb el públic.
  - d) el personatge principal sempre troba la mort al final de l'obra.
9. Odisseu, en el seu retorn a Ítaca, es veu molt perjudicat pel déu Posidó. Per què?
  - a) Posidó, déu del mar, no pot tolerar que un mortal aconseguixi vèncer totes les tempestes.
  - b) Odisseu no va fer les pregàries requerides a les divinitats marines, abans d'emprendre el viatge.
  - c) **Odisseu i els seus companys van deixar cec el ciclop Polifem, fill de Posidó.**
  - d) Posidó estava disgustat per la relació d'Odisseu amb la nimfa Calipso, companya de la mare de Polifem.
10. Penèlope, quan Odisseu arriba al palau d'Ítaca,
  - a) no el reconeix, el tracta amb duresa i no vol parlar amb ell.
  - b) el reconeix de seguida però dissimula per tal que els pretendents no se n'adonin.
  - c) no es fixa en ell, ja que està preocupada pel seu fill Telèmac.
  - d) **no el reconeix però l'acull com un hoste.**